

STYRINGSGRUPPEMØTE
Landstrømsforum – elektrifisering av skipsfarten

Sted og tid:

NEK, TEAMS webmøte

1. september 2023, kl 09:30 – 11:30

Medlemmer:

Innkalt til styringsgruppemøte		Rolle	Til stede
Myrseth, Bjørn	DSB	Medlem	
Loe Halvorsen, Marie	Elektroforeningen EFO	Medlem	X
Ulstad Stokland, Elin	Enova	Medlem	
Rystad, Kristina	Enova	Medlem	
Forsnes Jahn, Andreas	Enova	Medlem	X
Erdal, Kenneth	Kystrederiene	Medlem	
Bjørshol, Einar	Kystverket Kystforvaltningsavdelingen	Medlem	X
Aanensen, Leif	NEK	Styringsgruppeleder	X
Røed, Arild	NEK / Forumsleder	Forumsleder/sekretær	X
Sjøvik Hanstad, Jon Steinar	Nelfo	Medlem	
Skotland Heen, Christer	Norges vassdrags- energidirektorat (NVE) og	Medlem	X
Bøe Rebo, Hans Petter	Norsk Industri	Medlem	
Rolland, Kristoffer	Norsk Industri	Medlem	X
Hegglund, Ståle	Norsk Industri	Medlem	
Litsheim, Arnt-Einar	Norske Havner	Medlem	
Svendgård, Ole	Renergy	Medlem	X
Juell, Svein Helge	Sjøfartsdirektoratet	Medlem	
Bjørklund, Anita	Statens Vegvesen	Medlem	X

Siemens Energy	Thomas Høven	Arbeidsgruppeleder	
----------------	--------------	--------------------	--

X = Til stede

Sekretær: Arild Røed

Dagsorden:

1) Åpning

2) Godkjenning av referat

Referat fra forrige møte 2023-04-18 (Vedlegg A)

3) Orienteringssaker:

- a) Gjennomgang av prosjektoversikt med status på prosjektene og diskusjon rundt prioriteringer fremover.
- b) NEK VL 80-3 Havbruk på engelsk
- c) Møte i Bergen ifm. Hurtigbåtkonferansen 19-20 Oktober

4) Studentoppgaver

I hvilken grad bør/kan forumet involvere seg i studentoppgaver? Både når det gjelder å utforme forslag til oppgaver og å kunne være en hjelp og støtte underveis i oppgavene.

5) Batteriinstallasjoner og ladeinfrastruktur

Andreas Forsnes Jahn (Enova) i styringsgruppen orienterer om kunnskapsgrunnlag som Enova for tiden jobber med knyttet til maritim elektrifisering.

6) Orientering om AFIR og FuelEU Maritime

Einar Bjørshol (Kystverket) i styringsgruppen orienterer om status rundt AFIR (Alternative Fuel Infrastructure Regulation) og FuelEU Maritime med hensyn til krav til landstrøm.

7) Fergestrekningene

Anita Bjørklund (Statens Vegvesen) i styringsgruppen gir en orientering om fergestrekningene.

8) Informasjonsarbeid

Hvilke tiltak bør forumet ha det neste halvåret for å få ut informasjon.

9) Møteplan 2023

Neste møte 2023-12-14

10) Eventuelt

1 Åpning

Leif Aanensen åpnet møtet og ønsket velkommen til de fremmøtte. Agenda ble godkjent

2 Godkjenning av referat (Vedlegg A)

Referat fra 2023-04-18 ble godkjent. Referatet legges ut på forumsidene. Møtet som var planlagt til 2023-06-15 ble kansellert.

3 Orienteringssaker

Arild Røed gikk gjennom prosjektoversikten og kommenterte spesielt endringer siden april 2023. Følgende momenter ble notert:

- Veileder NEK VL 80-3 Havbruk er nå også tilgjengelig på engelsk.
 - Tillegg nr. 2 til IEC 80005-1 for høyspenning ble publisert av IEC 2023-09-01. Dette tillegget fastsetter krav til bilfraktesfartøy. Dette tillegget gjør at landstrømsanlegg kan bygges over hele verden vil bety reduksjon av store utslipp i mange havner. Norske aktører, blant annet Wallenius Wilhelmsen deltok aktivt i standardiseringsarbeidet. Det tok om lag tre år å ferdigstille dokumentet som nå er forankret i IEC, IEEE og ISO.
 - Arbeidet med lettbygde fartøy har kommet godt i gang i arbeidsgruppe 10 (AG10). Det er avholdt noen møter og det planlegges et fysisk møte i forbindelse med hurtigbåtkonferansen 19-20 oktober. Lading av batterier med DC landstrøm og kommunikasjon er sentralt i arbeidet.
 - IEC avholder fysisk arbeidsgruppemøte i Korea 23-27 Oktober, i et forsøk på å lande gjenstående punkter i IEC 80005-3 for lavspenning. Gruppen tror et fysisk møte med konsentrert arbeid over flere dager er løsningen for å komme i mål.
 - IEC har startet et nytt arbeid som inkluderer DC-landstrøm. Dvs. lading av batterier. Foreslått navn og tittel er følgende: IEC/IEEE 80005-4 Utility connections in port – Part 4: DC shore connection (DCSC) systems – General requirements
 - I prosjektoversiktens liste over ideer ligger et forslag om et prosjekt på termer og definisjoner. Arild Røed foreslo at NEK utarbeider et prosjektforslag for å standardisere aktuelle termer relatert til landstrøm. Det var ingen innsigelser på dette, men beslutning om å sette i gang en aktivitet tas per korrespondanse eller på neste møte.
 - Prosjektet «NEK VL 80-X DC installasjoner» ble parkert fordi det innholdsmessig ligger tett opptil det nyeste prosjektet om Lettbygde fartøy, som tar for seg lading av batterier og DC landstrøm. Prosjektet ble flyttet til oversikten over parkerte prosjekter.
-

4 Studentoppgaver

Styringsgruppen diskuterte om, og i hvilken grad forumet kunne involvere seg med studentoppgaver. Det fremkom ikke prinsipielle motforestillinger mot dette, men det forutsettes at oppgaver fremlegges for styringsgruppen og at ressursbruk avklares.

5 Batteriinstallasjoner og ladeinfrastruktur

Andreas Forsnes Jahn fra Enova informerte om status i støtteprogrammene relatert til Landstrøm. Enova har varslet utfasing av landstrømsprogrammet slik innretningen har vært frem til nå. Enova anser dette støtteprogrammet å være rettet mot et område som er modent både teknologisk og markedsmessig. Imidlertid er det andre områder som knyttet til Landstrøm som fortsatt er umodne, både teknologisk og

markedsmessig. Det vil vise seg hvordan dette eventuelt kan komme til uttrykk i nye støtteprogrammer. Ila. høsten skal det lanseres nyheter fra Enova og det vil da være en god anledning til å arrangere et webinar i regi av Landstrømsforum. Presentasjon fra Andreas vedlagt.

6 Orientering om AFIR og FuelEU Maritime

Einar Bjørshol fra Kystverket oppdaterte styringsgruppen på status i forordningen AFIR: Alternative fuel infrastructure regulation, samt E-fuel. AFIR ble vedtatt av EU kommisjonen i juli og er slik sett allerede gjeldende, men de fleste kravene har frister som ligger noen år frem i tid. Presentasjonen fra Einar inneholder detaljene og vedlegges referatet.

7 Fergestrekningene

Anita Bjørklund orienterte om status på landstrømsanleggene på ferjestrekningene.

- SVV er i ferd med å legge frem strøm til alle anleggene på riksveisambandet, slik at alle ferjer skal kunne driftes elektrisk. Dvs. med unntak av følgende to anlegg som grunnet langt strekk skal gå på LNG.
 - Mortavika – Arsvågen
 - Halhjem – Sanvikvåg
 - Det ble for en tid tilbake gjort en omorganisering i SVV, slik at Ferjeseksjonen nå ligger under Drift og vedlikehold
 - Dagens utlysninger og kontrakter innebærer at rederiene eier utstyret. Dette synes fornuftig gitt at landstrømssystemene stort sett er proprietære. I en ideell fremtid der tilkoblingene er standardiserte, vil det igjen være aktuelt å se på om SVV kan eie den delen av anlegget som står på land.
 - Regjeringen har gitt vegdirektoratet et oppdrag om at landstrømsanleggene for ferjer skal gjøres tilgjengelige for tungtransport. Det jobbes nå med dette, men i mange tilfeller er det svært krevende i forhold til å lage ladeplasser for store kjøretøy. En del strekninger har også hyppige anløp, noe som vanskelig vil la seg kombinere med lading av store kjøretøy.
-

9 Informasjonsarbeid

Arild Røed ba om innspill og forventninger til informasjonsarbeid. Følgende forslag ble notert

- Webinar om publikasjoner
 - Webinar om støtteprogram Enova
 - Vurdere å gjenta Nordic workshop som ble holdt tidlig i 2023
-

10 Møteplan 2023

Sistemøte i 2023: 14. desember.

11 Eventuelt

Ingen saker

